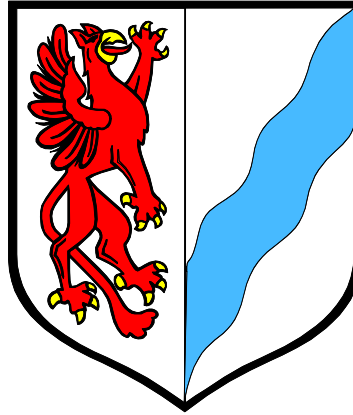

Załącznik
do uchwały Nr III/23/2014
Rady Miejskiej
w Stargardzie Szczecińskim
z dnia 29 grudnia 2014r.

Stargard Szczeciński

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII I PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2015**

SPIS TREŚCI	Str.
WSTĘP	3
I. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	4
1. Charakterystyka problemów	4
2. Zasoby instytucjonalne i przyjęte rozwiązania	7
II. CZĘŚĆ PROGRAMOWA	10
1. Główne strategie Programu	10
2. Zadania Miasta – cele, sposoby i koszty realizacji, podmioty odpowiedzialne, wskaźniki	11
III. FINANSOWANIE I REALIZACJA PROGRAMU	17
1. Źródła finansowania	17
2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie Szczecińskim	17
3. Koordynacja realizacji Programu	18

WSTĘP

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ***prowadzenie działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, przeciwdziałanie narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie*** należą do zadań własnych gminy i ich realizacja przez gminę powinna być oparta o określone programy.

Dotychczasowe działania podejmowane przez Gminę – Miasto Stargard Szczeciński w ww. dziedzinach, niejednokrotnie pokrywające się cele i metody ich realizacji mające charakter interdyscyplinarny, dają podstawę do przyjęcia jednego ***Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.***

Niniejszy Program określa zadania Miasta w przedmiotowych obszarach, a także ich cele, metody realizacji i szczegółowy harmonogram podejmowanych działań, tworząc tym samym spójną strategię w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.

Wytyczenia kierunków przyjętych w Programie działań dokonano w oparciu o diagnozę problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w Stargardzie Szczecińskim, do przeprowadzenia której wykorzystano przede wszystkim dane ze stargardzkich instytucji i organizacji zajmujących się niniejszą tematyką. Analizie poddano także tendencje wynikające z danych ogólnopolskich i wojewódzkich raportów oraz badań przeprowadzanych m.in. przez: Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Przy tworzeniu Programu brano pod uwagę jego zgodność z takimi dokumentami strategicznymi jak: Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011 - 2015, Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016, Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 – 2015, Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020. Cele i działania ujęte w Programie są także spójne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014 - 2020.

I. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW

1.1. Wybrane, podstawowe dane na temat problemu uzależnienia od alkoholu i narkotyków

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych (dane szacunkowe opracowane w oparciu o wskaźniki Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych):

		w Polsce ok. 38,5 mln mieszkańców	w Stargardzie ok. 66 tys. mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 770 tys.	ok. 1320
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	ok. 2-2,7 mln	ok. 3300 – 4620
Osoby żyjące w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 2600
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4 % populacji	ok. 1,5 mln	ok. 2600

Natomiast w przypadku używania innych substancji psychoaktywnych zgodnie z wynikami ogólnopolskich badań „Używanie substancji psychoaktywnych w Polsce” zrealizowanych w 2010 r. do używania kiedykolwiek w życiu jakiejkolwiek nielegalnej substancji przyznało się 19,3% badanych. Najbardziej rozpowszechnioną substancją są konopie indyjskie, następnie leki uspokajające i nasenne (bez przepisu lekarza), a następnie amfetamina i ecstasy.

Dane stargardzkich instytucji i organizacji zajmujących się wsparciem rodzin doświadczających problemów uzależnień przedstawiają się następująco:

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Liczba rodzin, którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia z powodu: - alkoholizmu, - narkomanii.	115 7	120 11	101 9
Liczba osób, wobec których działania podejmowała Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie: - wszczęcia postępowania o leczenie odwykowe, - skierowania wniosku do sądu o orzeczenie obowiązku leczenia odwykowego.	124 46	111 38	117 28

Liczba pacjentów Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia korzystających z:			
- pomocy psychoterapeutycznej w zakresie uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia,	380	372	360
- pomocy psychoterapeutycznej z zakresu uzależnienia od narkotyków.	14	15	22
Liczba pacjentów objętych pomocą terapeutyczną przez Ośrodek Psychoterapii i Szkolenia „Pracownia”	-	19	19

Natomiast dane uzyskane ze stargardzkich szkół w ramach realizacji w 2012 r. w II klasach gimnazjów projektu profilaktycznego „Odmów - nie bierz” prowadzonego przez Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień z Płocka wykazały, iż:

- 1) w ciągu ostatnich 3 miesięcy przed badaniem 47,5% badanych piło piwo, 34,8% - wódkę,
- 2) do upicia się w ww. okresie przyznało się 23,5% uczniów,
- 3) 16,3% badanej młodzieży przyznało się, iż w ciągu 3 miesięcy przed badaniem zażywało narkotyki lub inne środki odurzające,
- 4) co czwarty uczeń był częstowany, namawiany do brania narkotyków lub innych środków zmieniających świadomość poza terenem szkoły, 8,7% - na terenie szkoły,
- 5) kiedykolwiek „dopalaczy” próbowało 7,6% młodych ludzi,
- 6) ponad 93% badanych oceniło, iż potrafi odmawiać w sytuacjach ryzykownych.

Z ww. badań wynika także, iż większość młodzieży jest dobrze zorientowana w zakresie ryzyka szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, przy czym formułowane przez młodych ludzi oczekiwania związane z alkoholem i narkotykami odwołują się w większym stopniu do pozytywnych konsekwencji niż ewentualnych szkód. O stopniu ryzyka według badanych decyduje bardziej nasilenie używania, niż rodzaj substancji.

Liczba uczniów objętych programami profilaktycznymi realizowanymi w stargardzkich szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2011 – 2013.

Rok	Programy profilaktyczne	Liczba osób biorących udział w programie
2011	„Jestem OK.!”	639 (szkoła podstawowa)
	„Jaś i Małgosia na tropie”	631 (szkoła podstawowa)
	„Fantastyczne Możliwości”	653 (szkoła podstawowa)
	Szkolna Interwencja Profilaktyczna	1.995 (gimnazjum)
	Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”	3.834 (szkoła podstawowa i gimnazjum)
2012	„Jestem OK.!”	630 (szkoła podstawowa)
	„Jaś i Małgosia na tropie”	643 (szkoła podstawowa)
	„Fantastyczne Możliwości”	621 (szkoła podstawowa)
	„Odmów – nie bierz”	653 (gimnazjum)
	Szkolna Interwencja Profilaktyczna	1.997 (gimnazjum)
	Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”	3.667 (szkoła podstawowa i gimnazjum)

2013	„Jestem OK.!”	593 (szkoła podstawowa)
	„Jaś i Małgosia na tropie”	611 (szkoła podstawowa)
	„Fantastyczne Możliwości”	628 (szkoła podstawowa)
	Szkolna Interwencja Profilaktyczna	2001 (gimnazjum)
	Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”	3.795 (szkoła podstawowa i gimnazjum)

1.2. Wybrane, podstawowe dane na temat problemu przemocy domowej

Według danych TNS OBOP ujętych w raporcie z ostatnich badań ogólnopolskich *Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn* przeprowadzonych w 2010 r. aż 60% badanych zna w swoim otoczeniu przynajmniej jedną rodzinę, w której dochodzi do przemocy wobec kobiet, a 32% – wobec mężczyzn. Zgodnie z danymi Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety (58%) oraz dzieci do lat 13 (24%). Natomiast sprawcami przemocy są głównie mężczyźni (96%), będący często pod wpływem alkoholu.

Dane stargardzkich instytucji i organizacji zajmujących się wsparciem osób i rodzin dotkniętych przemocą przedstawiają się następująco:

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji	3111	3378	2496
Liczba rodzin, dla których głównym powodem udzielenia pomocy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej była przemoc w rodzinie	32	26	35
Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego	26	122	84
Liczba porad udzielonych w Punkcie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	799	686	563
Liczba osób, które zostały objęte pomocą przez Zespół psychologów i terapeutów w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej	145	162	160
Liczba porad udzielonych przez Przychodnię Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, w tym osobom:	5.990	6.031	5.778
- uzależnionym, w tym stosującym przemoc,	3.602	3.612	3.418
- współuzależnionym, w tym doświadczającym przemocy	2.388	2.419	2.360
Liczba dzieci, które objęto diagnozą lub terapią w związku z problemem wykorzystywania seksualnego	9	7	8
Liczba dzieci uczestniczących w obozach socjoterapeutycznych	55	48	48

Liczba osób uczestniczących w obozach terapeutycznych, w tym:	20	44	42
- osoby dorosłe,	20	27	28
- dzieci	0	17	14
Liczba osób korzystających z Gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, w tym:	61	55	79
- dorośli,	31 kobiet	38 kobiet	38 kobiet
- dzieci	30	17	41
Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych realizowanych w świetlicach pozaszkolnych	102	99	80

2. ZASOBY INSTYTUCJONALNE I PRZYJĘTE ROZWIĄZANIA

2.1. Zasoby instytucjonalne

Instytucje i organizacje pozarządowe realizujące w Stargardzie Szczecińskim zadania mieszczące się w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie:

1. **Rada Miejska i jej Komisje** – zajmują się wytyczaniem kierunków i priorytetów w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów dotyczących uzależnień i przemocy w rodzinie.
2. **Prezydent Miasta** – inicjuje oraz realizuje kierunki i priorytety wytyczone przez Radę Miejską.
3. **Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. uzależnień** – inicjuje kierunki oraz odpowiada bezpośrednio za koordynację Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
4. **Prokuratura Rejonowa** – zajmuje się ściganiem i karaniem osób dopuszczających się czynów karalnych pod wpływem alkoholu lub narkotyków, a także przemocy w rodzinie.
5. **Sąd Rejonowy** – orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, prowadzi postępowania karne wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. **Komenda Powiatowa Policji** – kontroluje placówki prowadzące obrót alkoholem, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadkach zakłócania porządku publicznego i przemocy w rodzinie, prowadzi akcje edukacyjne i profilaktyczne.
7. **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej** – wykonuje pracę socjalną z rodzinami, w których występuje alkoholizm, narkomania, przemoc, motywuje do podjęcia leczenia, udziela pomocy materialnej, psychologiczno – terapeutycznej.

8. **Straż Miejska** – kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi działania profilaktyczne z zakresu uzależnień w szkołach.
9. **Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych** – podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu, podejmuje działania w przypadku powzięcia informacji o stosowaniu przemocy domowej, dokonuje kontroli placówek sprzedaży i podawania napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, opiniuje wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu.
10. **Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie** – wdraża systemowe rozwiązania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integruje i koordynuje działania podmiotów oraz specjalistów w tym zakresie, prowadzi działania interwencyjne w ramach procedury „Niebieska Karta”.
11. **Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkohol i Współuzależnienia** – realizuje działania zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz dla osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających i substancji psychotropowych, a także dla członków ich rodzin, skierowane do młodzieży szkolnej (z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych), a także dorosłych osób uzależnionych od alkoholu, w tym osób stosujących przemoc i dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
12. **Ośrodek Psychoterapii i Szkoleń „PRACOWNIA”** – realizuje działania zmierzające do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, skierowane do młodzieży uzależnionej od alkoholu, dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz rodziców ww. dzieci i młodzieży, a także do osób dorosłych współuzależnionych, będących rodzicami.
13. **Placówki oświatowe** – realizują w ramach profilaktyki I-rzędowej i II-rzędowej programy w formie zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
14. **Placówki służby zdrowia** – świadczące pomoc medyczną osobom mającym powyższe problemy i ich rodzinom.
15. **Organizacje pozarządowe oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie współpracujące z Miastem:**
  - 1) **Stargardzkie Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ALA”** – stwarza środowisko alternatywne dla abstynentów i ich rodzin, umożliwia spotkania grup samopomocowych (AA – anonimowych alkoholików, Al-Anon – dla osób współuzależnionych oraz AN – anonimowych narkomanów), organizuje obozy terapeutyczne dla rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy.
  - 2) **Caritas Archidiecezji Szczecińsko – Kamińskiej:**

- prowadzi **Centrum Socjalne Caritas**, które zapewnia miejsca noclegowe, schronienie i pomoc terapeutyczną w **Gminnym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi**, prowadzi świetlicę socjoterapeutyczną, bezpieczny pokój przesłuchań dla dzieci, realizuje działania skierowane do osób bezdomnych z problemem alkoholowym oraz prowadzi **Punkt dla ofiar przemocy w rodzinie**,
  - prowadzi **Centrum Integracji Społecznej**,
  - organizuje obozy socjoterapeutyczne dla dzieci i terapeutyczne dla rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy.
- 3) **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci** – prowadzi dwa Środowiskowe Ogniska Wychowawcze realizujące programy socjoterapeutyczne.
- 4) **Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Stargardzie Szczecińskim** – prowadzi świetlicę socjoterapeutyczną i organizuje obozy terapeutyczne dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, dotkniętych ww. problemami.

2.2. Wypracowane dotychczas rozwiązania

W wyniku wieloletnich działań prowadzonych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie udało się stworzyć system oparty o interdyscyplinarną współpracę instytucji i organizacji działających na terenie miasta, obejmujący wszystkie obszary działania, tj.:

- 1) obszar profilaktyki,
- 2) obszar interwencji,
- 3) obszar integracji.

W obszarze profilaktyki podejmowane są działania zarówno skierowane do dzieci i młodzieży jak i osób dorosłych. Uczniowie stargardzkich szkół podstawowych i gimnazjów uczestniczą w edukacyjnych programach profilaktycznych rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czy Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, niosących za sobą wiedzę na temat prawidłowych postaw społecznych, asertywnych zachowań, dokonywania odpowiednich wyborów, właściwego zagospodarowania czasu wolnego. Nabyte umiejętności mogą natomiast realizować m.in. poprzez szereg zajęć pozalekcyjnych realizowanych w ramach programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”. Do dorosłych mieszkańców miasta kierowane są natomiast kampanie edukacyjne mające na celu podnoszenie świadomości na temat niniejszych problemów i dostarczanie informacji o dostępnej w Stargardzie ofercie pomocowej.

W obszarze interwencji kładziony jest natomiast nacisk nie tylko na kompleksowość oferty pomocowej ze względu na jej rodzaj, ale także ze względu na objęcie nią całej rodziny, w której występuje dany problem. Rodzina ma możliwość skorzystania z kompleksowej pomocy: psychologicznej i psychoterapeutycznej (m.in. wsparcia i terapii dla ofiar przemocy, terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych, zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci, terapii dla dzieci wykorzystywanych seksualnie), prawnej (m.in. nieodpłatnych porad prawnych), socjalnej (m.in. miejsc schroniskowych, ciepłych posiłków, odzieży).

Natomiast działania podejmowane w obszarze integracji mają służyć osobom doświadczającym niniejszych problemów w powrocie do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie. Szczególnego znaczenia nabiera tutaj działalność Centrum Integracji Społecznej zapobiegająca wykluczeniu społecznemu niniejszych osób.

Skutecznemu wykorzystaniu tego systemu ma służyć wdrożony w 2003 r. program „Szkoła, Rodzina, Środowisko”, który jest priorytetowym zadaniem Miasta. Od 2008 r. funkcjonuje, jako program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednocześnie jest jednym z istotniejszych programów Miasta realizowanych w obszarze polityki społecznej. Program „Szkoła, Rodzina, Środowisko” jest inicjatywą mającą na celu wsparcie dziecka i rodziny, służące zapobieganiu sytuacjom kryzysowym oraz zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju, zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.

Obszar „Szkoła” obejmuje zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć w tzw. świetlicach Promyk. Zarówno zajęcia sportowe jak i specjalistyczne mają na celu zaopiekowanie się dzieckiem, zminimalizowanie braków wychowawczych i edukacyjnych dzieci objawiających się często agresywną postawą, znalezienie alternatywy spędzania czasu wolnego po szkole w inny atrakcyjny sposób, co w rezultacie ma doprowadzić do zmniejszenia skali aspołecznych zachowań uczniów, agresji, wandalizmu, przestępczości wśród dzieci i młodzieży. Jednocześnie podczas udziału w ww. zajęciach dzieci mają możliwość skorzystania z dożywiania w postaci bułki.

W obszarze „Rodzina” podejmowane są działania ukierunkowane na podnoszenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców poprzez prowadzenie „Szkoły dla rodziców” oraz zapewnienie wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzin poprzez działalność specjalnego Zespołu psychologów i psychoterapeutów funkcjonującego w MOPS.

Obszar "Środowisko" to działalność 5 Szkolnych Grup Konsultacyjnych, Miejskiej Grupy Konsultacyjnej i Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w skład których wchodzi przedstawiciele różnych instytucji i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca tych zespołów jest oparta na współdziałaniu właściwych instytucji i wykorzystaniu dostępnych ofert pomocy oraz ma zapobiec powieleniu się wsparcia udzielanego przez te instytucje. W konsekwencji pomoc udzielona osobom potrzebującym ma być kompleksowa, szybka i skuteczna.

II. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. GŁÓWNE STRATEGIE PROGRAMU

- 1.1.** Rozwijanie istniejącego systemu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz problemem przemocy w kierunku jego kompleksowości i interdyscyplinarności.
- 1.2.** Wzmocnienie i rozszerzenie oddziaływań profilaktycznych w zakresie uzależnień i przemocy skierowanych do dzieci i młodzieży.

1.3. Wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej dotyczącej problematyki alkoholowej i narkotykowej oraz zjawiska przemocy w rodzinie.

2. ZADANIA MIASTA – CELE, SPOSOBY I KOSZTY REALIZACJI, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE, WSKAŹNIKI

2.1. ZADANIE: Podejmowanie działań interwencyjnych oraz zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem

Cel:

- 1) zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu lub narkotyków oraz osobom pijącym szkodliwie i osobom eksperymentującym z narkotykami odpowiedniej oferty w zakresie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej,
- 2) poprawa stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (m.in. wynagrodzenia członków Komisji, biegłych oraz Sekretarza Komisji i Z-cy Sekretarza, koszty postępowań sądowych).	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	cały rok	150.000
2.	Realizacja działań zmierzających do zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych oraz dla osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających i substancji psychotropowych, a także dla członków ich rodzin.	Urząd Miejski, podmiot wykonujący działalność leczniczą	jw.	60.000
3.	Zapewnienie funkcjonowania Klubu Abstynenta (stwarzającego środowisko alternatywne dla abstynentów, osób uzależnionych i ich rodzin oraz promującego zdrowy styl życia) i możliwości uczestnictwa mieszkańców miasta w grupach samopomocowych.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	jw.	49.500
4.	Wspieranie realizacji przez podmioty, w pomieszczeniach których umieszczane są do wytrzeźwienia osoby z terenu Stargardu Szczecińskiego, programu interwencyjno – motywacyjnego	Urząd Miejski, podmioty, w pomieszczeniach których umieszczane są osoby do wytrzeźwienia	jw.	15.000

skierowanego do ww. osób.			
---------------------------	--	--	--

Wskaźniki:

- 1) liczba osób uczestniczących w działaniach terapeutycznych,
- 2) liczba osób zmotywowanych przez MKRPA do podjęcia leczenia odwykowego,
- 3) liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych,
- 4) liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym.

2.2. ZADANIE: Udzielanie rodzinom, w szczególności tym, w których występują problemy alkoholowe i problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie oraz dążenie do stworzenia i rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie

Cel:

- 1) zapewnienie rodzinom interdyscyplinarnej, kompleksowej, szybkiej i skutecznej pomocy, w tym w szczególności w zakresie zatrzymania występującej w nich przemocy,
- 2) poprawa funkcjonowania psychospołecznego dzieci i osób dorosłych, członków rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Prowadzenie punktu dla ofiar przemocy w rodzinie.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	jw.	20.000
2.	Zapewnienie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla dzieci wykorzystywanych seksualnie.	Urząd Miejski, podmiot prowadzący działalność psychoterapeutyczną	jw.	8.580
3.	Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych i realizacja programów socjoterapeutycznych, w tym w szczególności w placówkach wsparcia dziennego.	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	jw.	70.000
4.	Organizacja obozów socjoterapeutycznych, w tym w szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	wg potrzeb	59.500
5.	Organizacja dla osób dorosłych, w tym w szczególności dla rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym lub problemem przemocy obozów terapeutycznych oraz prowadzenie grupy wsparcia po ich zakończeniu.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	jw.	49.000
6.	Zapewnienie poradnictwa i pomocy psychologicznej – terapeutycznej osobom pozostającym w kryzysie m.in. z powodu problemów uzależnień i przemocy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	cały rok	315.000

	w rodzinie poprzez działalność w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej Zespołu psychologiczno-terapeutycznego, a także prowadzenie działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców poprzez prowadzenie „Szkoły dla Rodziców” – w ramach realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.			
7.	Zapewnienie funkcjonowania gminnego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia z powodu przemocy w rodzinie i problemów dotyczących uzależnień.	Urząd Miejski, organizacja pozarządowa	jw.	245.500
8.	Zapewnienie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie działającego w ramach realizacji Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.	MOPS	jw.	Koszty uwzględnione w pkt. 6

Wskaźniki:

- 1) liczba osób współuzależnionych uczestniczących w działaniach terapeutycznych,
- 2) liczba osób doznających przemocy, w tym dzieci, korzystających z różnych form pomocy oferowanych przez instytucje i organizacje zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy,
- 3) liczba osób lub rodzin objętych pomocą interdyscyplinarną,
- 4) liczba osób lub rodzin, w których dzięki udzielonej pomocy interdyscyplinarnej w ramach procedury Niebieska Karta została zatrzymana przemoc.

2.3. ZADANIE: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

Cel:

- 1) podniesienie świadomości społecznej w zakresie problemów alkoholowych oraz problemu narkomanii i promowanie zdrowego stylu życia,
- 2) umożliwienie dzieciom i młodzieży uczestnictwa w różnorodnych formach działań profilaktycznych.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Organizowanie i realizowanie edukacyjnych programów profilaktycznych z zakresu problemu	Urząd Miejski, szkoły, inne podmioty zajmujące się działalnością	wg potrzeb	42.500

	przemocy oraz uzależnień dla dzieci i młodzieży, takich jak np.: „Spójrz inaczej” oraz innych działań związanych z profilaktyką dotyczącą przedmiotowych obszarów.	profilaktyczną		
2.	Realizacja zajęć pozalekcyjnych, a także działań na rzecz dożywiania w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”.	Urząd Miejski, szkoły, organizacja pozarządowa	cały rok	340.920
3.	Prowadzenie lokalnych i udział w ponadlokalnych kampaniach informacyjno – edukacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie (np. konferencje, spotkania, debaty, festyny, happeningi), a także podejmowanie innych przedsięwzięć mających na celu edukację społeczną.	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe, inne podmioty zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy w rodzinie	wg potrzeb	5.000

Wskaźniki:

- 1) liczba i rodzaj zrealizowanych programów profilaktycznych, kampanii, warsztatów itp. skierowanych do dzieci i młodzieży,
- 2) liczba dzieci i młodzieży uczestniczącej w programach profilaktycznych oraz w zajęciach pozalekcyjnych,
- 3) liczba osób uczestniczących w lokalnych kampaniach edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej.

2.4. ZADANIE: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemu narkomanii

Cel:

- 1) zaangażowanie jak największej liczby instytucji, organizacji i osób w realizację zadań wynikających z niniejszego Programu,
- 2) propagowanie modelu interdyscyplinarnej formuły współpracy przy realizacji zadań przez poszczególne podmioty.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Szkolenia różnych osób realizujących zadania określone w Programie np. pedagogów szkół, pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, kuratorów, pracowników służby zdrowia, a także innych instytucji i organizacji oraz udział ww. osób w lokalnych i ponadlokalnych konferencjach organizowanych z zakresu problemów	Urząd Miejski	wg potrzeb	4.000

	uzależnień i przemocy w rodzinie.			
--	-----------------------------------	--	--	--

2.	Włączanie się w przedsięwzięcia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz problemu przemocy w rodzinie podejmowane przez różne podmioty działające na terenie Stargardu Szczecińskiego oraz zapewnienie interdyscyplinarnej pracy ww. podmiotów (np. w formie Szkolnych Grup Konsultacyjnych).	Urząd Miejski, podmioty działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie	jw.	1.000
3.	Zlecenie realizacji zadań organizacjom pozarządowym i udzielanie im wsparcia (edukacyjnego, logistycznego) w wykonywaniu działań na rzecz mieszkańców miasta.	Urząd Miejski, Stargardzkie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych	jw.	155.000 (wydatki w ramach kosztów działalności Stargardzkiego Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych)

Wskaźniki:

- 1) liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów, które włączyły się w poszczególne przedsięwzięcia, w tym liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono realizację działań,
- 2) liczba przeszkolonych osób.

2.5. ZADANIE: Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) dotyczących zakazu reklamy napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Cel: przeciwdziałanie i eliminowanie przypadków naruszeń prawa związanych ze sprzedażą i podawaniem napojów alkoholowych.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Prowadzenie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych systematycznych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz podejmowanie stosownych interwencji w przypadku ujawnienia przypadków naruszenia przepisów ustawy.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	cały rok	Koszty uwzględnione w łącznych kosztach działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów

				Alkoholowych
--	--	--	--	--------------

Wskaźnik: liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

2.6. ZADANIE: Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Cel: pomoc osobom zmarginalizowanym społecznie w powrocie do normalnego życia.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Wspieranie prowadzenia Centrum Integracji Społecznej.	Urząd Miejski, Centrum Integracji Społecznej utworzone przez Caritas Archidiecezji Szczecińsko - Kamieńskiej	jw.	240.000

Wskaźniki:

- 1) liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej,
- 2) liczba i rodzaj grup prowadzonych przez Centrum Integracji Społecznej,
- 3) liczba uczestników Centrum Integracji Społecznej po zakończeniu programu reintegracji społeczno – zawodowej, którzy podjęli zatrudnienie.

2.7. ZADANIE: Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej

Cel: zmniejszenie skali wykluczenia społecznego osób uzależnionych i ich rodzin.

Lp.	Sposób realizacji	Osoba lub podmiot odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Szacunkowe koszty (w złotych)
1.	Wsparcie osób uzależnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie Szczecińskim – pomoc finansowa (zasiłki przewidziane przez przepisy z zakresu pomocy społecznej) i pozafinansowa (praca socjalna).	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	jw.	Koszty ewentualnych zasiłków udzielonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z obowiązującym prawem – budżet MOPS-u.

Wskaźniki:

- 1) liczba osób uzależnionych i członków ich rodzin, którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia materialnego,
- 2) liczba osób uzależnionych i współuzależnionych poddanych reintegracji, w tym poprzez pracę socjalną,
- 3) liczba i rodzaje zastosowanych form oddziaływań włączających te osoby do lokalnej społeczności.

III. FINANSOWANIE I REALIZACJA PROGRAMU

1. Źródła finansowania

- 1.1. Źródłem finansowania Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na rok 2015 są przede wszystkim dochody własne z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Realizacja zadań jest ponadto finansowana z innych dochodów własnych Miasta.
- 1.2. Ponadto w miarę możliwości pozyskiwania pokrycie wydatków związanych z realizacją Programu mogą stanowić środki pozabudżetowe, takie jak np. fundusze strukturalne, dotacje z fundacji, dotacje z budżetu państwa.

2. Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie Szczecińskim

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie Szczecińskim:

- 2.1. Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie Szczecińskim przysługuje wynagrodzenie:
  - 1) w wysokości 7 % minimalnego wynagrodzenia za pracę:
    - a) za udział w posiedzeniu Komisji,
    - b) za przeprowadzenie wywiadu,
    - c) za przygotowanie się do sprawy oraz reprezentowanie Komisji przed sądem w postępowaniu dotyczącym konkretnej sprawy od momentu pierwszego posiedzenia sądu do wydania prawomocnego orzeczenia,
  - 2) w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę, za dokonanie w późnych godzinach wieczornych lub nocnych wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, stanowiące pokrycie kosztów związanych z kontrolą.
- 2.2. Przez minimalne wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, należy rozumieć minimalne wynagrodzenie za pracę ustalone na podstawie art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679 ze zm.)

- 2.3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, wypłacane jest na podstawie listy obecności podpisanej przez Przewodniczącego lub jego Zastępcę oraz Sekretarza Komisji lub jego Zastępcę.
- 2.4. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, wypłacane jest na podstawie dostarczonej przez członka Komisji karty informacyjnej z przeprowadzonego wywiadu.
- 2.5. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c, wypłacane jest na podstawie sporządzonej przez członka Komisji pisemnej informacji, zawierającej terminy posiedzeń w danej sprawie, w których uczestniczył członek Komisji, dane osoby, której sprawa dotyczyła, dane na temat ostatecznego rozstrzygnięcia sądu ds. uzależnień.
- 2.6. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, wypłacane jest na podstawie protokołu z przeprowadzonej kontroli.

3. Koordynacja realizacji Programu

Koordynacja realizacji Programu należy do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Stargardzie Szczecińskim, w szczególności do funkcjonującego w jego strukturze Pełnomocnika Prezydenta Miasta ds. Uzależnień.